

Utökade möjligheter till tillfälliga anstånd med inbetalning av skatt

December 2021

Innehållsförteckning

1	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.....	4
2	Tillfälliga anstånd med inbetalning av skatt	6
3	Anstånd ska kunna beviljas för fler redovisningsperioder	7
4	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	11
5	Konsekvensanalys.....	11
6	Författningskommentar.....	18

Promemorians sammanfattning

I promemorian föreslås vissa ändringar i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

Det föreslås bl.a. att anstånd med inbetalning av dels avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter, dels mervärdesskatt vars redovisningsperiod är en kalendermånad får beviljas för högst nio redovisningsperioder vardera. För mervärdesskatt vars redovisningsperiod är ett kalenderkvartal får anstånd beviljas för högst tre redovisningsperioder. Vidare föreslås det att anstånd för nu nämnda skatter och avgifter får beviljas även för redovisningsperioder som infaller under oktober–december 2021.

Det föreslås också att anstånd med inbetalning av mervärdesskatt vars redovisningsperiod är ett beskattningsår får beviljas för högst två redovisningsperioder. Anstånd för nu nämnd skatt föreslås kunna beviljas även för sådan skatt som ska deklarerats senast den 17 januari 2023.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 5 februari 2022.

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

Härigenom föreskrivs att 1 och 1 a §§ lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Skatteverket får efter ansökan i andra fall än som avses i 63 kap. 3–5, 7, 7 a, 11–15 och 23 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) bevilja anstånd för redovisningsperioder som infaller under januari 2020–januari 2021 med inbetalning av

Skatteverket får efter ansökan i andra fall än som avses i 63 kap. 3–5, 7, 7 a, 11–15 och 23 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) bevilja anstånd för redovisningsperioder som infaller under januari 2020–januari 2021 och oktober–december 2021 med inbetalning av

1. avdragen skatt och arbetsgivaravgifter som ska redovisas i en arbetsgivardeklaration enligt 26 kap. 19 § 1 skatteförfarandelagen, och

2. mervärdesskatt som ska redovisas i en sådan deklaration som avses i 26 kap. 5 § skatteförfarandelagen, och vars redovisningsperiod är en kalendermånad eller ett kalenderkvartal enligt 26 kap. 10 och 11 §§ samma lag.

Anstånd enligt första stycket 1 får beviljas för högst *sju* redovisningsperioder. Anstånd enligt första stycket 2 får beviljas för högst *sex* redovisningsperioder om redovisningsperioden är en kalendermånad, och för högst *två* redovisningsperioder om redovisningsperioden är ett kalenderkvartal.

Anstånd enligt första stycket 1 får beviljas för högst *nio* redovisningsperioder. Anstånd enligt första stycket 2 får beviljas för högst *nio* redovisningsperioder om redovisningsperioden är en kalendermånad, och för högst *tre* redovisningsperioder om redovisningsperioden är ett kalenderkvartal.

Anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst till och med den 12 *mars 2022*. Anståndstiden får efter ansökan förlängas med som längst ett år. Anståndsbeloppet ska betalas senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen som infaller närmast efter det att anståndstiden upphör.

Anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst till och med den 12 *februari 2023*. Anståndstiden får efter ansökan förlängas med som längst ett år. Anståndsbeloppet ska betalas senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen som infaller närmast efter det att anståndstiden upphör.

1 a §²

Skatteverket får efter ansökan i andra fall än som avses i 63 kap. 3–5, 7, 13, 15 och 23 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) bevilja anstånd med inbetalning av mervärdesskatt, om

1. mervärdesskatten ska redovisas i en sådan deklaration som avses i 26 kap. 5 § skatteförfarandelagen,

2. redovisningsperioden för mervärdesskatten är ett beskattningsår enligt 26 kap. 11 § samma lag, och

3. deklarationen för mervärdesskatten ska ha kommit in till Skatteverket under perioden 27 december 2019–17 januari 2022 enligt 26 kap. 33, 33 a eller 33 b § samma lag.

Anstånd får beviljas för högst *en redovisningsperiod*.

Anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst till och med den 17 januari 2023. Anståndstiden får efter ansökan förlängas med som längst ett år. Anståndsbeloppet ska betalas senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen som infaller närmast efter det att anståndstiden upphör.

3. deklarationen för mervärdesskatten ska ha kommit in till Skatteverket under perioden 27 december 2019–17 januari 2023 enligt 26 kap. 33, 33 a eller 33 b § samma lag.

Anstånd får beviljas för högst *två redovisningsperioder*.

Anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst till och med den 17 januari 2024. Anståndstiden får efter ansökan förlängas med som längst ett år. Anståndsbeloppet ska betalas senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen som infaller närmast efter det att anståndstiden upphör.

Denna lag träder i kraft den 5 februari 2022.

² Senaste lydelse 2021:52.

2 Tillfälliga anstånd med inbetalning av skatt

Under finanskrisen 2008–09 infördes tillfälliga anståndsbestämmelser genom lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall (prop. 2008/09:113, bet. 2008/09:SkU27, rskr. 2008/09:175). Möjligheten att bevilja anstånd enligt den lagen var tidsbegränsad men lagen som sådan var inte tillfällig.

Regeringen har med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19 och dess konsekvenser föreslagit ändringar i lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall i tre extra ändringsbudgetar för 2020 och i två extra ändringsbudgetar för 2021. Regeringen har även föreslagit att anståndstiden för de s.k. tillfälliga anstånden ska kunna förlängas med ytterligare som längst 15 månader och att en avbetalningsplan då ska löpa samtidigt, se avsnitt 3. De sistnämnda lagändringarna föreslås träda i kraft den 7 mars 2022 (prop. 2021/22:65).

Nedan beskrivs relevanta delar i lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall, med beaktande av de ändringar som trädde i kraft den 30 mars 2020 (prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FiU53, rskr. 2019/20:194), den 6 april 2020 (prop. 2019/20:151, bet. 2019/20:FiU55, rskr. 2019/20:204), den 1 juni 2020 (prop. 2019/20:166, bet. 2019/20:FiU59, rskr. 2019/20:276), den 5 februari 2021 (prop. 2020/21:77, bet. 2020/21:FiU40, rskr. 2020/21:175) och den 26 april 2021 (prop. 2020/21:166, bet. 2020/21:FiU49, rskr. 2020/21:248).

Av 1 § framgår bl.a. att Skatteverket efter ansökan får bevilja anstånd med inbetalning av dels avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter, dels mervärdesskatt som redovisas månadsvis eller kvartalsvis, och som gäller för redovisningsperioder som infaller under januari 2020–januari 2021. Anstånd får beviljas för högst sju redovisningsperioder för avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter och för högst sex redovisningsperioder för mervärdesskatt som redovisas månadsvis. För mervärdesskatt som redovisas kvartalsvis får anstånd beviljas för högst två redovisningsperioder. Anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst till och med den 12 mars 2022. Anståndstiden får efter ansökan förlängas med som längst ett år. Anståndsbeloppet ska betalas senast den förfallodag enligt en viss bestämmelse i skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL, som infaller närmast efter det att anståndstiden upphör.

I 1 a § finns en motsvarande möjlighet för den som redovisar mervärdesskatt helårsvis att få anstånd med inbetalning av mervärdesskatt som ska redovisas under perioden 27 december 2019–17 januari 2022. Anstånds-möjligheten gäller för en redovisningsperiod, dvs. ett beskattningsår. Anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst till och med den 17 januari 2023. Anståndstiden får efter ansökan förlängas med som längst ett år.

Enligt 2 § ska anstånd beviljas om inte särskilda skäl talar emot det. Det-samma gäller förlängning av anståndstiden.

Av 3 § framgår att Skatteverket ska återkalla anståndet helt eller delvis om den skattskyldige begär det. Om de skatter och avgifter som anståndet avser har satts ned, får Skatteverket återkalla anståndet i motsvarande mån.

Skatteverket får även återkalla anståndet helt eller delvis om den skattskyldige har näringsförbud eller är försatt i konkurs, om beslutet om anstånd är felaktigt och felaktigheten beror på att den skattskyldige har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter eller om det finns synnerliga skäl. Om anståndet har återkallats ska anståndsbeloppet betalas senast den förfallodag enligt en viss bestämmelse i skatteförfarandelagen som infaller närmast efter det att 30 dagar har gått från den dag då beslutet om återkallelse fattades.

Enligt 4 § ska den som har beviljats anstånd betala den kostnadsränta som enligt 65 kap. 7 § första stycket första meningen och tredje stycket SFL gäller vid anstånd. Detta innebär att kostnadsränta beräknas fr.o.m. dagen efter beloppets ursprungliga förfallodag t.o.m. den dag då anståndsbeloppet senast ska vara inbetalt.

Av 5 § följer vidare bl.a. att den som har beviljats anstånd även ska betala en anståndsavgift, utöver kostnadsränta. Anståndsavgiften tas ut med 0,1 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad fr.o.m. månaden efter att anstånd beviljats t.o.m. den månad då anståndsbeloppet ska betalas. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften sättas ned i motsvarande mån. Anståndsavgiften ska betalas senast den dag då anståndsbeloppet ska vara inbetalt.

I 9 § anges slutligen att Skatteverkets beslut omprövas och överklagas enligt bestämmelserna i 66 och 67 kap. SFL. Av detta följer bl.a. att Skatteverkets beslut om anstånd får överklagas till förvaltningsrätten.

3 Anstånd ska kunna beviljas för fler redovisningsperioder

Förslag: Anstånd med inbetalning av dels avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter, dels mervärdesskatt vars redovisningsperiod är en kalendermånad får beviljas för högst nio redovisningsperioder vardera. Anstånd med inbetalning av mervärdesskatt vars redovisningsperiod är ett kalenderkvartal får beviljas för högst tre redovisningsperioder, medan anstånd med inbetalning av mervärdesskatt vars redovisningsperiod är ett beskattningsår får beviljas för högst två redovisningsperioder.

Anstånd med inbetalning av avdragen preliminär skatt, arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt vars redovisningsperiod är en kalendermånad eller ett kalenderkvartal får beviljas även för redovisningsperioder som infaller under oktober–december 2021. Den bortre tidsgränsen för den ursprungliga anståndstiden för sådana skatter och avgifter senareläggs till den 12 februari 2023. Anstånd med inbetalning av mervärdesskatt vars redovisningsperiod är ett beskattningsår får beviljas även för sådan skatt som ska deklarerars senast den 17 januari 2023. Den bortre tidsgränsen för den ursprungliga anståndstiden för sådan skatt senareläggs till den 17 januari 2024.

Skälen för förslaget

Möjligheten att bevilja anstånd enligt lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall återinfördes den 30 mars 2020. Från och med detta datum har det således varit möjligt för Skatteverket att bevilja tillfälliga anstånd. Syftet med denna åtgärd är dämpa tillfälliga likvidetsproblem som kan uppstå för i grunden sunda och livskraftiga företag med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19 och åtgärderna för att begränsa smittspridningen.

Det bör inledningsvis lyftas fram att det likviditetsstöd som de tillfälliga anstånden innebär har utnyttjats i mycket hög utsträckning. Den 13 december 2021 uppgick det totala antalet anståndsbeslut till ca 220 000 och gällde ca 52 300 företag. Vid samma tidpunkt uppgick det sammanlagda anståndsbeloppet till ca 55,7 miljarder kronor och det sammanlagda nettoanståndsbeloppet till ca 30,0 miljarder kronor. Detta kan ställas i relation till att det sammanlagda anståndsbeloppet uppgick till ca 6,8 miljarder kronor när en motsvarande anståndsmöjlighet fanns från mars 2009 till januari 2011 i samband med finanskrisen.

Med hänsyn till den allvarliga situation som delar av det svenska näringslivet fortfarande befinner sig i och andra delar befaras hamna i, görs bedömningen att det finns anledning att överväga ytterligare extraordinära åtgärder. Dessa ska komplettera redan genomförda och föreslagna anpassningar av regelverket om tillfälliga anstånd. Det finns vidare anledning att även fortsättningsvis följa utvecklingen av de tillfälliga anstånden.

Anståndsutrymmet ska utökas

Ett kraftfullt sätt att i ännu högre grad dämpa de likviditetsproblem som kan uppstå för företag i den rådande situationen bedöms vara att ytterligare utöka det högsta antalet redovisningsperioder som anstånd kan beviljas för. En sådan åtgärd skulle innebära att företag som i grunden är sunda och livskraftiga får ännu större möjligheter till anstånd med inbetalning av skatter och avgifter.

Som redan nämnts får anstånd enligt gällande regelverk beviljas för högst sju redovisningsperioder för avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter. Anstånd med inbetalning av mervärdesskatt som redovisas månadsvis får beviljas för högst sex redovisningsperioder, medan anstånd för mervärdesskatt som redovisas kvartalsvis får beviljas för högst två redovisningsperioder. Det föreslås att dessa bestämmelser ska ändras på så sätt att anstånd ska kunna beviljas för högst nio redovisningsperioder vardera för dels avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter, dels mervärdesskatt som redovisas månadsvis. När det gäller mervärdesskatt som redovisas kvartalsvis ska anstånd kunna beviljas för högst tre redovisningsperioder. Förslaget innebär bl.a. att ett företag som redan har beviljats anstånd med inbetalning av t.ex. mervärdesskatt som redovisas månadsvis med sex redovisningsperioder, kan beviljas anstånd med inbetalning av samma typ av skatt avseende ytterligare tre redovisningsperioder. Förslaget innebär också att systemet för tillfälliga anstånd blir mer enhetligt, på så sätt att taket för hur många månader anstånd kan beviljas blir nio månader, oavsett om det rör sig om avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter eller mervärdesskatt som redovisas månadsvis eller kvartalsvis.

Anstånd med inbetalning av mervärdesskatt som redovisas helårsvis kan i dag beviljas för högst en redovisningsperiod (ett beskattningsår). Det föreslås att anstånd med inbetalning av den aktuella skatten ska kunna beviljas för högst två redovisningsperioder. Här kan nämnas att den som redovisar mervärdesskatt helårsvis har ett beskattningsunderlag (omsättning) som uppgår till högst en miljon kronor. Förslaget innebär således att också småföretag får utökade möjligheter till det likviditetsstöd som de tillfälliga anstånden innebär.

Fler valbara redovisningsperioder ska införas

Enligt befintliga bestämmelser får anstånd med inbetalning av avdragen preliminär skatt, arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt som redovisas månadsvis eller kvartalsvis beviljas för redovisningsperioder som infaller under januari 2020–januari 2021. I syfte att öka företagets valmöjligheter föreslås det att anstånd med inbetalning av nu aktuella skatter och avgifter även ska kunna beviljas för redovisningsperioder som infaller under oktober–december 2021. Förslaget innebär att företag kan välja att ansöka om anstånd med inbetalning av aktuella skatter och avgifter avseende de redovisningsperioder under januari 2020–januari 2021 och oktober–december 2021 som ger dem de största lättnaderna. Antalet redovisningsperioder som anstånd kan beviljas för är dock begränsat enligt vad som föreslås ovan om en utökning av anståndsutrymmet. Förslaget innebär även att nystartade företag får utökade möjligheter att ta del av det aktuella likviditetsstödet.

Av 1 § tredje stycket lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall framgår bl.a. att anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst t.o.m. den 12 mars 2022. Det finns alltså en borte gräns för den ursprungliga anståndstiden för anstånd enligt 1 §. Denna borte tidsgräns är bestämd till ett år efter den senaste förfallodagen för inbetalning av det slag av skatter och avgifter som anståndet kan avse, nämligen förfallodagen för mervärdesskatt som ska redovisas för perioden januari 2021 (prop. 2020/21:166 s. 24). Som en följd av förslaget att anstånd även ska kunna beviljas för redovisningsperioder som infaller under oktober–december 2021 föreslås det att denna borte tidsgräns senareläggs till den 12 februari 2023. Även denna borte tidsgräns infaller ett år efter den senast möjliga förfallodagen för det slag av skatter och avgifter som anståndet kan avse, nämligen förfallodagen för mervärdesskatt som ska redovisas för perioden oktober–december 2021.

Enligt 1 a § första stycket 3 lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall får anstånd beviljas för mervärdesskatt som ska redovisas helårsvis under perioden 27 december 2019–17 januari 2022. Det föreslås att denna period ska förlängas till den 17 januari 2023. På så sätt får även småföretag ytterligare alternativ vid valet av vilka redovisningsperioder som anstånd ska sökas för. Förslaget innebär även att nystartade företag kan beviljas tillfälliga anstånd för den aktuella skatten.

Av 1 a § tredje stycket lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall framgår bl.a. att anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst t.o.m. den 17 januari 2023. Det finns alltså en borte gräns för den ursprungliga anståndstiden även för anstånd enligt 1 a §. Denna borte tidsgräns är bestämd till ett år efter den senaste förfallodagen för den

mervärdesskatt som kan omfattas av anståndet (prop. 2020/21:77 s. 23). I likhet med den bortre tidsgränsen för anstånd enligt 1 §, och som en följd av förslaget närmast ovan om fler valbara redovisningsperioder, föreslås det att denna bortre tidsgräns ska senareläggas till den 17 januari 2024. Även denna bortre tidsgräns infaller ett år efter den senaste förfallodagen för den mervärdesskatt som det aktuella anståndet kan avse.

Regeringens förslag om ytterligare förlängd anståndstid och avbetalningsplan

Regeringen har föreslagit att anståndstiden för tillfälliga anstånd ska kunna förlängas med ytterligare som längst 15 månader efter att den nuvarande maximala anståndstiden enligt 1 § tredje stycket respektive 1 a § tredje stycket lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall har upphört. En sådan förlängning förutsätter bl.a. att Skatteverket samtidigt beviljar en avbetalningsplan, enligt vilken anståndsbeloppet ska vara avbetalt i samband med att denna ytterligare förlängda anståndstid upphör (prop. 2021/22:65). Dessa lagändringar föreslås träda i kraft den 7 mars 2022.

Med förbehåll för riksdagens godkännande av förslaget kommer även sådana anstånd som beviljas med stöd av de bestämmelser som föreslås i denna promemoria att kunna förlängas med ytterligare som längst 15 månader och förenas med en avbetalningsplan, när den nu gällande maximala anståndstiden för dessa anstånd har upphört. Detta inträffar i regel när två år har förflutit från det att anståndsbeslutet ursprungligen fattades (prop. 2021/22:65 s. 25).

I detta sammanhang kan det nämnas att en sådan avbetalningsplan innebär att anståndsbeloppet för ett visst anstånd ska betalas i delposter under avbetalningsperioden. Om en sådan delpost inte har betalats i rätt tid enligt avbetalningsplanen, kan en sådan skatteskuld uppstå som enligt 2 § lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall utgör ett särskilt skäl för att avslå en ansökan om t.ex. anstånd för nya redovisningsperioder. Med särskilda skäl för avslag avses nämligen bl.a. fall där den skattskyldige har icke försumbara skatteskulder (prop. 2008/09:113 s. 9).

Övriga tillämpliga bestämmelser och retroaktiva anstånd

Övriga bestämmelser i lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall kommer att vara tillämpliga även på de anståndsbeslut för nya redovisningsperioder som fattas enligt nu aktuella förslag. Detta innebär bl.a., utöver det som redan har nämnts, att anstånd får beviljas efter ansökan (1 § första stycket respektive 1 a § första stycket) och att anståndstiden efter ansökan får förlängas med som längst ett år (1 § tredje stycket respektive 1 a § tredje stycket). Skatteverket får vidare återkalla anstånd helt eller delvis, bl.a. om det finns synnerliga skäl (3 §). Av 4 och 5 §§ följer att kostnadsränta respektive anståndsavgift ska betalas under anståndstiden.

Här bör det slutligen också lyftas fram att det befintliga regelverket möjliggör retroaktiva anstånd, när skatt eller avgift som är hänförlig till en viss redovisningsperiod redan är inbetald när anståndet beviljas. Ett beslut om anstånd innebär att ett belopp motsvarande skatten eller avgiften krediteras på den skattskyldiges skattekonto. Det kommer även framöver att vara möjligt att beviljas retroaktiva anstånd.

Lagförslag

Förslaget medför ändringar i 1 och 1 a §§ lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Lagen ska träda i kraft den 5 februari 2022.

Bedömning: Det behövs inga övergångsbestämmelser.

Skälen för förslaget och bedömningen: Ändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Ett tidigt ikraftträdande är viktigt bl.a. för att företag så snart som möjligt ska kunna ta del av det utökade likviditetsstöd som förslaget innebär. Det föreslås därför att lagen ska träda i kraft den 5 februari 2022.

Ändringarna är inte av sådant slag att några övergångsbestämmelser behövs.

5 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Befintliga regler samt förslag

Möjligheten att bevilja anstånd enligt lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall återinfördes den 30 mars 2020. Ett antal anpassningar av regelverket har därefter genomförts (se avsnitt 2).

I denna promemoria föreslås det bl.a. att anstånd med inbetalning av avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter respektive mervärdesskatt vars redovisningsperiod är en kalendermånad får beviljas för högst nio redovisningsperioder, i stället för dagens sju respektive sex redovisningsperioder. Det föreslås också att anstånd med inbetalning av mervärdesskatt vars redovisningsperiod är ett kalenderkvartal får beviljas för högst tre redovisningsperioder, i stället för dagens två redovisningsperioder. Vidare föreslås det att anstånd med inbetalning av nu nämnda skatter och avgifter får beviljas även för redovisningsperioder som infaller under oktober–december 2021.

När det gäller mervärdesskatt som redovisas helårsvis föreslås det att anstånd ska kunna beviljas för högst två redovisningsperioder, i stället för dagens en redovisningsperiod. Det föreslås även att anstånd ska kunna beviljas för sådan mervärdesskatt som ska redovisas under perioden 27 december 2019–17 januari 2023, i stället för slutdatumet den 17 januari 2022 som gäller i dag.

Syfte och alternativa lösningar

Syftet med de tillfälliga anstånden är att dämpa tillfälliga likviditetsproblem som kan uppstå för i grunden sunda och livskraftiga företag med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19 och åtgärderna för att begränsa smittspridningen. Anstånd med inbetalning av skatter och avgifter bedöms vara ett effektivt sätt att lindra de ekonomiska konsekvenserna av pandemin. Eftersom det finns indikationer på att smittspridningen kan komma att öka ytterligare och att det därmed kan införas fler åtgärder för att begränsa smittspridningen som medför minskade intäkter för många företag, föreslås det alltså att möjligheterna till anstånd ska utökas, bl.a. genom att taket för hur många redovisningsperioder som anstånd kan beviljas för ska höjas och genom att fler valbara redovisningsperioder ska läggas till. Någon alternativ lösning som uppfyller företagets behov inom samma offentligfinansiella ramar bedöms inte finnas. Skulle förslaget inte komma till stånd kan belastningen på företagets likviditet bli så stor att annars sunda och livskraftiga företag inte får möjlighet att återgå till normal verksamhet.

Offentligfinansiell effekt

En offentligfinansiell effekt av förslaget kan uppstå dels genom möjligheten att ansöka om anstånd för andra perioder än tidigare, dels genom utökningen av antalet perioder som anstånd kan beviljas för. Beräkningen av den offentligfinansiella effekten som redovisas nedan avser dock enbart utökningen av antalet redovisningsperioder. Anledningen till detta är att möjligheten att söka anstånd för andra perioder än tidigare bedöms medföra en marginell effekt jämfört med effekten av utökningen av antalet redovisningsperioder. Det beror på att effekten av att kunna ansöka om anstånd för de nya perioderna främst förväntas uppstå för företag som inte har redovisat några anståndsgrundande skatter eller avgifter avseende de perioder som tidigare var möjliga att ansöka om anstånd för. Bedömningen är därför att det i huvudsak är företag som har startats efter januari 2021 som berörs av möjligheten att ansöka om anstånd för de nya perioderna. I beräkningen nedan redovisas inte heller effekten av möjligheten att ansöka om anstånd för ytterligare en redovisningsperiod för företag som redovisar mervärdesskatt helårsvis. Denna möjlighet bedöms också medföra en offentligfinansiell effekt som är marginell i sammanhanget, eftersom dessa företags mervärdesskatteinbetalningar är relativt små och motsvarar ca 2 procent av de totala mervärdesskatteintäkterna.

Utökningen påverkar de offentliga finanserna genom tre komponenter: kapitalkostnad, kreditrisk samt intäkter från räntor och avgifter. Statens kapitalkostnad uppstår genom att den förskjutning av skattebetalningen som följer av anstånden måste täckas genom ökad upplåning. Statens kreditrisk uppstår genom en ökad risk för uppbördsföruster. Till sist får staten en kompensation för den ökade kreditrisken genom den kostnadsränta och den anståndsavgift som företagen får betala för anstånden.

Anståndsbeloppet

Det är inte känt hur mycket det utestående anståndsbeloppet kommer att öka till följd av utökningen av antalet redovisningsperioder som anstånd

kan beviljas för. En rimlig uppskattning är dock att det utestående anståndsbeloppet kommer att öka proportionellt mot utökningen av antalet redovisningsperioder. I dag kan anstånd beviljas avseende skatter och avgifter för totalt 13 månader (sex månader avseende mervärdesskatt och sju månader avseende avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter). Den 13 december 2021 hade anstånd om totalt ca 55,7 miljarder kronor beviljats. Ökningen av antalet perioder med tre månader för mervärdesskatt och två månader för avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter beräknas därför leda till en ökning av anståndsbeloppet med 21,4 ($55,7 \cdot 5 / 13 = 21,4$) miljarder kronor.

Statens lånebehov och intäkter från kostnadsränta och anståndsavgift beror också på återbetalningstiden. Det innebär att årsgenomsnittet av det utestående anståndsbeloppet blir relevant. Årsgenomsnittet beräknas baserat på antagandet om att hälften av anståndsbeloppet återbetalas per år. Detta antagande bygger på statistik om de anstånd som hittills beviljats. Med hjälp av antagandet beräknas att årsgenomsnittet för det utestående anståndsbeloppet för 2022 kommer att öka med 16,05 ($(21,4 + 21,4 \cdot 0,5) / 2 = 16,05$) miljarder kronor. Det kan förväntas att möjligheten att förlänga anståndstiden nyttjas även för de nya anstånden. Med samma antaganden och beräkningsmetod förväntas årsgenomsnittet för anståndsbeloppet 2023 öka med 8,03 ($(10,7 + 10,7 \cdot 0,5) / 2 = 8,03$) miljarder kronor i och med möjligheten att ansöka om anstånd för ytterligare redovisningsperioder. Det antas vidare att företagen ansöker om avbetalningsplan avseende det belopp som återstår till betalning efter två år. Detta antagande är detsamma som gjordes då möjligheten till denna typ av avbetalning föreslogs (prop. 2021/22:65). Det återstående utestående anståndsbeloppet efter två år beräknas till 5,35 ($21,4 \cdot 0,5 \cdot 0,5 = 5,35$) miljarder kronor. Avbetalningstiden är enligt reglerna 15 månader, varför 4,28 ($5,35 / 15 \cdot 12 = 4,28$) miljarder kronor hänförs till 2024 och 1,07 ($5,35 / 15 \cdot 3 = 1,07$) miljarder kronor hänförs till 2025.

Kapitalkostnad, kostnadsränta och anståndsavgift

Anstånd med betalning av skatt innebär att företagen ges en skattekredit. Denna skattekredit måste staten täcka genom en utökad upplåning, som i sin tur medför en räntekostnad. Statens upplåningskostnad antas motsvara den femåriga statslåneräntan, som för år 2022 prognostiseras till 0,13 procent. Med ett genomsnittligt anståndsbelopp om 16,05 miljarder kronor beräknas den offentligfinansiella kostnaden för statens upplåning därmed till 0,02 miljarder kronor ($16,05 \cdot 0,0013 = 0,02$) för 2022. För 2023 och 2024 beräknas kostnaden för statens upplåning till 0,01 miljarder kronor vardera ($8,03 \cdot 0,0013 = 0,01$ och $4,28 \cdot 0,0013 = 0,01$). För 2025 beräknas kostnaden för statens upplåning bli marginell.

Kostnadsräntan uppgår till 1,25 procent per år och anståndsavgiften uppgår till 0,1 procent per påbörjad anståndsmånad. Den samlade kostnadsräntan och anståndsavgiften beräknas därmed till 0,39 miljarder kronor ($16,05 \cdot [0,0125 + (12 \cdot 0,001)] = 0,39$) för 2022, 0,20 miljarder kronor ($8,03 \cdot [0,0125 + (12 \cdot 0,001)] = 0,20$) för 2023, 0,10 miljarder kronor ($4,28 \cdot [0,0125 + (12 \cdot 0,001)] = 0,10$) för 2024 och 0,03 miljarder kronor ($1,07 \cdot [0,0125 + (12 \cdot 0,001)] = 0,03$) för 2025.

Uppbördsförluster

Det är svårt att uppskatta den samlade nettoeffekten av utökningen av antalet anståndsperioder på kreditrisken. Med anstånd förlängs tiden mellan den skattepliktiga händelsen och betalningen av skatten, vilket typiskt sett ökar risken för uppbördsförluster. Samtidigt medför anstånden att företag som har tillfälliga likviditetsproblem, men som i grunden är livskraftiga, får hjälp att överbrygga denna svårighet, vilket minskar risken för uppbördsförluster. Sammantaget innebär alltså möjligheten till anstånd med inbetalning av skatter och avgifter att risken för uppbördsförluster ökar för vissa företag, samtidigt som risken minskar för andra företag.

Mot denna bakgrund beräknas effekten på uppbördsförlusterna av en ökning av det samlade anståndsbeloppet på samma sätt som då reglerna för tillfälliga anstånd infördes (prop. 2019/20:132). Vid införandet antogs att statens ökade kreditrisk i form av uppbördsförluster speglades av den kostnadsränta och anståndsavgift som då gällde. Kostnadsräntan uppgick till 1,25 procent och anståndsavgiften till 0,3 procent per påbörjad anståndsmånad. Detta innebär en ökning av uppbördsförlusterna med 0,78 ($16,05 \cdot [0,0125 + (12 \cdot 0,003)] = 0,78$) miljarder kronor år 2022.

Effekten på uppbördsförlusterna av möjligheten att förlänga anståndstiden med ett år bedömdes enligt resonemanget i samband med dessa reglers införande vara mindre (prop. 2020/21:77). Bedömningen var att uppbördsförlusterna i stället motsvarade kostnadsräntan och den då gällande anståndsavgiften om 1,25 procent per år respektive 0,2 procent per påbörjad anståndsmånad. Detta eftersom kreditrisken bedömdes vara mindre för den grupp som förlängde anståndstiden. I brist på annat underlag görs här samma bedömning. Samma bedömning görs också avseende förslagen om ytterligare förlängning av anståndstiden för att möjliggöra avbetalning (prop. 2021/22:65). Uppbördsförlusten beräknas under detta antagande till ca 0,29 miljarder kronor för 2023 ($8,03 \cdot [0,0125 + (12 \cdot 0,002)] = 0,29$). På motsvarande sätt beräknas uppbördsförlusterna för 2024 till 0,16 miljarder kronor ($4,28 \cdot [0,0125 + (12 \cdot 0,002)] = 0,16$) och för 2025 till 0,04 miljarder kronor ($1,07 \cdot [0,0125 + (12 \cdot 0,002)] = 0,04$).

Samlad offentligfinansiell effekt

Den sammantagna offentligfinansiella effekten av att utöka antalet perioder som anstånd kan beviljas för sammanfattas i tabell 5.1. Den beräknas för 2022 till -0,41 miljarder kronor ($0,39 - 0,02 - 0,78 = -0,41$), för 2023 till -0,11 miljarder kronor ($0,20 - 0,01 - 0,29 = -0,11$), för 2024 till -0,06 miljarder kronor ($0,10 - 0,01 - 0,16 = -0,06$) och för 2025 till -0,01 miljarder kronor ($0,03 - 0,00 - 0,04 = -0,01$).

Tabell 5.1 Offentligfinansiell effekt, miljarder kronor

	Effekt från	Brutto					Varaktigt effekt
		-effekt	Periodiserad nettoeffekt				
		2022	2022	2023	2024	2025	
Ränteeffekt senarelagd skattebetalning	2022-02-05	-0,02	-0,02	-0,01	-0,01	-0,00	-0,00
Kostnadsränta och anståndsavgift	2022-02-05	+0,39	+0,39	+0,20	+0,10	+0,03	+0,00
Utökning av utrymme, effekt på uppbördsförlust	2022-02-05	-0,78	-0,78	-0,29	-0,16	-0,04	-0,00
Summa offentlig- finansiell effekt av förslag	2022-02-05	-0,41	-0,41	-0,11	-0,06	-0,01	-0,00

Källa: Skatteverkets anståndsstatistik och egna beräkningar.

Budgetsaldo

Anstånden avser skatter som är fastställda, men inte betalda. De fastställda skatterna, och därmed det finansiella sparandet, påverkas inte av den förskjutna betalningen. Däremot påverkas statens lånebehov och därmed även budgetsaldot.

Förslaget om att öka utrymmet för tillfälliga anstånd medför att betalningar om totalt ca 21,4 miljarder kronor kommer att förskjutas i tiden. Med de antaganden som gjorts ovan av avbetalningstakten bedöms 10,7 miljarder kronor förskjutas inom en period om 12 månader ($21,4 \cdot 0,5 = 10,7$). Det betyder att resterande del, 10,7 miljarder kronor, förskjuts från 2022 till efterföljande år. Av detta belopp beräknas 5,4 miljarder kronor förskjutas till 2023 ($(10,7 \cdot 0,5 = 5,35) = 6,9$), 4,3 miljarder kronor till 2024 ($5,35 \cdot 15/12 = 4,28$) och 1,1 miljarder kronor till 2025 ($5,35 \cdot 15/3 = 1,07$). Den samlade effekten på budgetsaldot visas i tabellen nedan.

Tabell 5.2 Effekt på budgetsaldot, miljarder kronor

	2022	2023	2024	2025
Förskjutning av betalning	-10,7	+5,4	+4,3	+1,1

Effekter för företag

Eftersträvade effekter

Förslaget syftar till att hjälpa företag som befinner sig i akut likviditetsbrist. Genom förslaget bedöms likviditetsbristen mildras och företagandet underlättas för de som ansöker om anstånd för fler redovisningsperioder.

Även företag som inte ansöker om nya anstånd kan gynnas eftersom åtgärden minskar tänkbara likviditetsproblem hos kunder och leverantörer. Företagen kommer visserligen att betala en ränta för anståndskrediten, men räntekostnaden har en mycket mer begränsad effekt på företagens likviditet. Kostnadsräntan och anståndsavgiften motsvarar tillsammans en avdragsgill årsränta i ett aktiebolag om 3,1 procent per år.

Anstånden förbättrar förutsättningarna för företag att återgå till normal verksamhet efter pandemin, vilket i sin tur bidrar till att stabilisera den makroekonomiska utvecklingen. Detta måste dock vägas mot de risker som följer av att företagen tillåts att utan kreditprövning öka sin skuldsättning genom de tillfälliga anstånden.

Berörda företag

Enligt uppgifter från Skatteverket hade den 13 december 2021 totalt ca 52 000 företag beviljats anstånd. I beräkningen av den offentligfinansiella effekten antas att förslaget kommer att medföra att det samlade anståndsbeloppet kommer att öka i proportion till ökningen av det teoretiska anståndsutrymmet, vilket motsvarar 5/13. Med antagandet att antalet företag som utnyttjar möjligheten till ytterligare anstånd helt speglas av förändringen av anståndsbeloppet kommer 20 000 företag att beröras av förslaget ($52\,000/13 \cdot 5 = 20\,000$).

De flesta företag som beviljats anstånd finns inom handel, restaurang och hotell samt inom byggbranschen. Av alla företag som beviljats anstånd finns 17 procent inom handel, 13 procent har en restaurang- eller hotellverksamhet och 11 procent finns inom byggbranschen. Cirka 95 procent av alla företag som beviljats anstånd tillhör kategorierna mikroföretag eller små företag. Resterande 5 procent är medelstora eller stora företag. Av det samlade anståndsbeloppet har 39 procent beviljats mikroföretag eller små företag. Resterande 61 procent har beviljats medelstora eller stora företag.

Administrativa kostnader

För att beviljas anstånd måste en ansökan lämnas till Skatteverket. Mängden tillkommande information som behöver lämnas i ansökan bedöms vara begränsad, bl.a. mot bakgrund av att anstånden avser skatter och avgifter som det redan finns en skyldighet att sammanställa och redovisa för Skatteverket. Tidsåtgången för att samla in nödvändig information, sammanställa och överföra den bedöms endast undantagsvis överstiga 50 minuter. Bedömningen är att tiden för de allra flesta företag bör uppgå till mellan 10 minuter och 50 minuter, och att den genomsnittliga tiden inte bör överstiga 30 minuter.

Med antagandena att den genomsnittliga tidsåtgången uppgår till 30 minuter och att ansökan sammanställs och lämnas av en kvalificerad ekonom eller jurist kan den genomsnittliga kostnaden för att ansöka om anstånd beräknas enligt följande. Enligt Statistiska centralbyråns lönestatistik för yrkesgrupper (standard för svensk yrkesklassificering, SSYK) uppgick den genomsnittliga månadslönen för revisorer och personer med liknande arbetsuppgifter till 43 900 kronor år 2020. Enligt Tillväxtverket ska den genomsnittliga månadslönen multipliceras med schablonvärdet 1,84 som inkluderar semesterersättning, arbetsgivaravgifter och olika

indirekta kostnader (Tillväxtverket, Ekonomiska effekter av nya regler – Så beräknar du företagets kostnader). Om antalet timmar under en månad uppgår till 160 resulterar detta i en genomsnittlig kostnad om ca 250 kronor per företag ($43\,900/160 \cdot 30/60 \cdot 1,84=250$).

Ovan uppskattas att 20 000 företag kommer att ansöka om anstånd. Det innebär att den totala administrativa kostnaden kan uppskattas till 5,0 miljoner kronor ($20\,000 \cdot 250=5\,000\,000$).

Särskild hänsyn till mindre företag vid reglernas utformning bedöms inte vara nödvändig. Mindre företag bedöms inte ha sämre förutsättningar att hantera ansökningsförfarandet än större företag. Regelverket är vidare helt neutralt med avseende på företagens storlek.

Effekter för myndigheter och allmänna förvaltningsdomstolar

Förslagen medför tillkommande kostnader för Skatteverket för bl.a. ärendehantering och utveckling av it-stöd. Skatteverket beräknar kostnaderna för utveckling av it-stöd, administrativt stöd samt informationsinsatser till 1,5 miljoner kronor. Kostnaderna för ärendehantering under 2022 beräknar Skatteverket till 30 miljoner kronor. Efter 2022 ska Skatteverket även hantera ansökningar om t.ex. förlängning av anståndstid och avbetalningsplan för de nya anstånd som kommer att beviljas enligt förslagen i denna promemoria.

Det bedöms inte finnas något behov av särskilda informationsinsatser förutom Skatteverkets information om möjligheten att ansöka om ytterligare anstånd. Det är av vikt att företag får information om denna möjlighet i tid för att kunna planera sin verksamhet.

När det gäller effekter för de allmänna förvaltningsdomstolarna görs bedömningen att det främst är de bestämmelser som innebär att anstånd kan beviljas för fler redovisningsperioder som skulle kunna leda till att vissa beslut överklagas till de allmänna förvaltningsdomstolarna. Enligt uppgifter från Skatteverket hade totalt 104 avslagsbeslut efter ansökan om tillfälliga anstånd överklagats per den 15 december 2021. Mot den bakgrunden finns det inte anledning att räkna med att införandet av bestämmelserna om utökade möjligheter till tillfälliga anstånd kommer att medföra någon betydande ökning av antalet mål. Därmed ryms tillkommande kostnader för de allmänna förvaltningsdomstolarna inom befintliga ekonomiska ramar.

Effekter för den ekonomiska jämställdheten

Genom att företagen får utökade möjligheter till skattekrediter gynnas indirekt även företagsägare. Eftersom män är överrepresenterade som företagare indikerar det att förslaget kan komma att gynna män i högre utsträckning än kvinnor. Eftersom förslaget är tillfälligt bedöms dock inte effekterna för den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män som långtgående.

Det kan även vara så att gruppen kvinnor påverkas i förhållande till gruppen män i egenskap av anställda, om det är så att könsammansättningen av anställda bland företag som beviljats anstånd skiljer sig från arbetsgivare som inte har beviljats anstånd. Det saknas dock information om hur sammansättningen av anställda ser ut i de företag som beviljats anstånd.

Förslaget förenlighet med EU-rätten

Förslaget bedöms vara förenligt med EU-rätten.

Övriga effekter

Åtgärden är tidsbegränsad och förväntas därför inte ha några nämnvärda effekter när det gäller miljön. Direkta effekter för enskilda och offentlig sektor och fördelningseffekter kan också anses vara kortfristiga. Åtgärdens kortfristiga effekt är samtidigt betydelsefull för anställda och andra intressenter i de företag som har problem med likviditeten och som utnyttjar möjligheten till anstånd för fler redovisningsperioder.

6 Författningskommentar

1 §

I paragrafen finns bestämmelser om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

Ändringen i *första stycket* innebär att Skatteverket efter ansökan i andra fall än som avses i 63 kap. 3–5, 7, 7 a, 11–15 och 23 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244), utöver för redovisningsperioder som infaller under januari 2020–januari 2021, även får bevilja anstånd för sådana redovisningsperioder som infaller under oktober–december 2021.

Ändringen i *andra stycket* innebär att anstånd med inbetalning av avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter får beviljas för högst nio redovisningsperioder. Anstånd med inbetalning av mervärdesskatt får beviljas för högst nio redovisningsperioder om redovisningsperioden är en kalendermånad, och för högst tre redovisningsperioder om redovisningsperioden är ett kalenderkvartal. Detta innebär att anstånd för mervärdesskatt kan beviljas för sammanlagt nio månader, oavsett om redovisningsperioden är en kalendermånad eller ett kalenderkvartal.

Ändringen i *tredje stycket* innebär att anståndstiden för anstånd enligt denna paragraf som längst får bestämmas till ett år, dock längst t.o.m. den 12 februari 2023. Enligt nuvarande bestämmelser får denna s.k. ursprungliga anståndstid efter ansökan förlängas med som längst ett år. Ändringen innebär att en sådan förlängningsperiod som längst kan sträcka sig fram t.o.m. den 12 februari 2024.

Övervägandena finns i avsnitt 3.

1 a §

I paragrafen finns bestämmelser om anstånd med inbetalning av mervärdesskatt för vilken redovisningsperioden är ett beskattningsår.

Ändringen i *första stycket punkt 3* innebär att anstånd får beviljas även för sådan mervärdesskatt som redovisas helårsvis och som ska deklarerars senast den 17 januari 2023 enligt 26 kap. 33, 33 a eller 33 b § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Ändringen i *andra stycket* innebär att anstånd får beviljas för högst två redovisningsperioder, dvs. för högst två beskattningsår.

Ändringen i *tredje stycket* innebär att anståndstiden för anstånd enligt denna paragraf som längst får bestämmas till ett år, dock längst t.o.m. den 17 januari 2024. Enligt nuvarande bestämmelser får denna s.k. ursprungliga anståndstid efter ansökan förlängas med som längst ett år. Ändringen innebär att en sådan förlängningsperiod som längst kan sträcka sig fram t.o.m. den 17 januari 2025.

Övervägandena finns i avsnitt 3.